

1.4.2026

Parlamentaarinen hyvinvointialueiden tulevaisuustyö

Asettaminen Valtioneuvosto on tänään asettanut työryhmän hyvinvointialueiden parlamentaarista tulevaisuustyötä varten.

Toimikausi 1.4.2026–18.12.2027

Tausta Hyvinvointialueet ovat vastanneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisestä vuodesta 2023 lukien. Uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi 21 hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille. Hyvinvointialueilla on itsehallinto ja niiden ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaaleilla neljän vuoden välein valittava aluevaltuusto.

Hyvinvointialueuudistus on ollut Suomen julkisen hallinnon järjestelmässä merkittävä hallinnollinen uudistus, joka on muuttanut vastuuta julkisista varoista korvattujen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä, tuottamisesta ja rahoittamisesta. Uudistuksen tavoitteena on ollut turvata riittävät, yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut kansalaisille. Tavoitteena on ollut myös hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua. Hyvinvointialueiden toiminnan ensimmäisiä vuosia ovat määrittäneet voimakkaat muutokset kansallisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Hyvinvointialueuudistusta koskeva väliarviointi julkaistiin 10.12.2025. Väliarviointi perustui pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus seuraa ja arvioi tiiviisti sosiaali- ja terveystalouden rahoitusmallin kestävyttä ja kannustavuutta sekä palvelujärjestelmän toimivuutta, mukaan lukien palveluiden integraation toteutumista ja palveluiden saatavuutta.

Ensimmäisten toimintavuosien aikana hyvinvointialueet ovat eriytyneet toiminnallisesti ja taloudellisesti toisistaan. Eriytymiskehityksen arvioidaan syvenevän tulevina vuosina väestön ikääntyessä ja palvelutarpeiden kasvaessa samalla, kun alueellisten muuttoliikkeiden ennakoitua toteutuvan epätasaisina. Eriytymiskehityksen hallintaan tarvitaan myös kansallisia toimia. Lisäksi kansainvälisen turvallisuusympäristön muutos on tuonut uusia vaatimuksia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluihin ja suorituskykyihin. Nämä kehityskulut edellyttävät hyvinvointialueilta toiminnan rohkeaa edelleen kehittämistä ja uudistuksia.

Hyvinvointialueiden rahoitus muodostaa nykyhetkellä noin kolmanneksen valtion talousarviosta. Alueiden kustannuskehitystä tulee kestäväällä tavalla hillitä ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on mitoitettava julkisen talouden kantokykyyn. Hyvinvointialueita koskevan parlamentaarisen työryhmän työskentely kytkeytyy siten finanssipolitiikan parlamentaariseen valmisteluun ja siinä valmisteltaviin ylivälikautisiin rahoitusasematavoitteisiin.

Hyvinvointialueiden tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi ja julkisen talouden kestävyuden kannalta on tärkeää käydä laaja-alaista ja moninäkökulmaista keskustelua hyvinvointialueiden tulevaisuudesta.

Tavoite

Tulevaisuustyön tavoitteena on luoda eduskuntaryhmien yhteinen tilannekuva hyvinvointialueiden toiminnasta, taloudesta ja tulevaisuusnäkymistä sekä pohjustaa tulevilla vaalikaudella tehtävää sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujärjestelmän edelleen kehittämistä.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on muodostaa tilannekuva hyvinvointialueista aluekohtaisesti ja koko maan tasolla tarkasteltuna. Tehtävänä on tunnistaa kehityssuuntia sekä valmistella suuntaviivoja hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta koskeville eri toimenpidevaihtoehdoille. Työssä tulee ottaa huomioon hyvinvointialuekohtaisten olosuhteiden kehitys erityisesti väestön, talouden ja tehtävien hoitamisen kannalta sekä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (ml. turvallisuus). Työn keskeisenä lähtökohtana on palveluiden saatavuus ja julkisen talouden kestävyys.

Työssä käsiteltäviä teemoja ovat ainakin palvelujen ja talouden tilannekuvat, palvelulupaus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteinen palveluvalikoima, hyvinvointialueiden itsehallinto ja kansanvaltaisuuteen liittyvät kysymykset, valtion ja hyvinvointialueiden välinen suhde, kuntien ja hyvinvointialueiden välinen suhde, yhteistyö yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa, uudistuminen ja toiminnan kehittäminen, kielellisten oikeuksien toteutuminen käytännössä, alueiden välinen yhteistyö ja alueiden määrä sekä hyvinvointialueiden rahoitus.

Työryhmän tulee valmistella työnsä tuloksista raportti, jossa on tuotu esiin erilaisia suuntaviivoja kehittämiselle vuonna 2027 alkavaa vaalikautta varten. Kehittämisen suuntaviivoissa tulee varmistaa perusoikeuksiin kytkeytyvien palvelujen järjestäminen turvaten, että hyvinvointialueiden toiminta ja talous on toteutettavissa parlamentaarisesti asetettavien finanssipolitiisten tavoitteiden raameissa. Työryhmä toimittaa väliyhteenvetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.

Työryhmän työn lähtökohtana on 10.12.2025 julkaistu hyvinvointialueuudistuksen väliraportti. Työryhmä tarkastelee hyvinvointialueita ja niiden järjestämisvastuulla

olevia palveluita laajasti, eikä tarkastele yksittäisiä sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelujen sisällöllisiä kysymyksiä.

Organisointi

Tehtävää toteuttamaan asetetaan työryhmä. Sen kokoonpanoa päivitetään kevään 2027 eduskuntavaalien tuloksen perusteella, kuitenkin niin, että puheenjohtajana toimii hyvinvointialueiden toiminnasta ja rahoituksesta vastaava ministeri sekä ensimmäisenä varapuheenjohtajana hyvinvointialueiden vastuulla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaava ministeri. Työryhmä nimeää keskuudestaan toisen varapuheenjohtajan.

Anna-Kaisa Ikonen, puheenjohtaja, kunta- ja alueministeri

Wille Rydman, ensimmäinen varapuheenjohtaja, sosiaali- ja terveysministeri

Sari Sarkomaa, kansanedustaja, jäsen, Kansallinen Kokoomus r.p. (varajäsen kansanedustaja Maaret Castrén)

Mia Laiho, kansanedustaja, jäsen, Kansallinen Kokoomus r.p. (varajäsen kansanedustaja Ville Väyrynen)

Pia Sillanpää, kansanedustaja, jäsen, Perussuomalaiset r.p. (varajäsen kansanedustaja Kaisa Garedeu)

Jani Mäkelä, kansanedustaja, jäsen, Perussuomalaiset r.p. (varajäsen kansanedustaja Veijo Niemi)

Aki Lindén, kansanedustaja, jäsen, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (varajäsen kansanedustaja Kim Berg)

Helena Marttila, kansanedustaja, jäsen, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (varajäsen kansanedustaja Anette Karlsson)

Hilkka Kemppe, kansanedustaja, jäsen, Suomen Keskusta r.p. (varajäsen kansanedustaja Markus Lohi)

Antti Kurvinen, kansanedustaja, jäsen, Suomen Keskusta r.p. (varajäsen kansanedustaja Eeva Kalli)

Bella Forsgrén, kansanedustaja, jäsen, Vihreä liitto r.p. (varajäsen kansanedustaja Inka Hopsu)

Aino-Kaisa Pekonen, kansanedustaja, jäsen, Vasemmistoliitto r.p. (varajäsen kansanedustaja Pia Lohikoski)

Otto Andersson, kansanedustaja, jäsen, Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p. (varajäsen kansanedustaja Mikko Ollikainen)

Päivi Räsänen, kansanedustaja, jäsen, Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (varajäsen kansanedustaja Sari Tanus)

Harry Harkimo, kansanedustaja, jäsen, Liike Nyt r.p.

Pysyvät asiantuntijat

Ville-Veikko Ahonen, osastopäällikkö, ylijohtaja, valtiovarainministeriö (varahenkilö Noora Heinonen, finanssineuvos, yksikön päällikkö)

Minna Saario, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö (varahenkilö Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö)

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, sisäministeriö (varahenkilö Tiina Snellman, strategia- ja ohjausyksikön johtaja)

Piia Aarnisalo, johtaja, Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos (varahenkilö Otto Helve, johtaja)

Marko Korhonen, hyvinvointialuejohtaja, Pohjois-Savon hyvinvointialue (varahenkilö Juha Jolkkonen, sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan toimialajohtaja, Helsingin kaupunki)

Minna Korkiakoski-Västi, toimitusjohtaja, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy (varahenkilö Marina Kinnunen, hallituksen varapuheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja)

Sellaiset jäsenmuutokset, jotka eivät vaikuta työryhmän jäsenten poliittisiin paikkaita valtasuhteisiin ja ole poliittisesti merkittäviä voidaan tehdä valtiovarainministeriön päätöksellä. Valtiovarainministeriön päätöksellä voidaan asianomaisen tahon niin esittäessä tehdä myös pysyviä asiantuntijoita koskevia henkilövaihdoksia.

Valtiovarainministeriö asettaa työryhmälle sihteeristön.

Työryhmä voi kuulla työssään asiantuntijoita, sidosryhmiä ja hyvinvointialueita sekä muodostaa alatyöryhmiä.

Kustannukset

Työryhmän työ tehdään virkatyönä, ja kukin organisaatio vastaa oman edustajansa osallistumisesta sekä muutoin työryhmän työskentelystä aiheutuvista kustannuksistaan. Mahdolliset muut työryhmän työskentelyn edellyttämät kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamomentilta 28.01.01.

Työministeri

Matias Martinen

Finanssineuvos

Antto Korhonen

Jakelu	Päätöksessä mainitut
Tiedoksi	Valtiosihteeri Risto Artjoki Valtiosihteeri Mika Nykänen Valtiosihteeri kansliapäällikkö Juha Majanen Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi Kansliapäällikkö Matti Sarasmaa Hallinto- ja kehitysjohtaja Anu Nousiainen

VN/5988/2026-VM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: